

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»



Факультет/інститут іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА

Освітня програма	«Французька мова і література» Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Корпусна лінгвістика
Викладач (-і)	Білас Андрій Андрійович
Контактний телефон викладача	0957040089
Е-mail викладача	bilas.andriy@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	щовівторка, о 15.00 год., ауд. 821
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є система сучасних прагмалінгвістичних знань про теоретичні основи і практичні механізми створення та експлуатації мовних корпусів.</p> <p>Зміст: предмет, завдання, методи, термінологічний апарат корпусної лінгвістики; історія корпусних досліджень від перших паперових конкордансів до сучасності; комп'ютерний інструментарій корпусної лінгвістики; основні типи існуючих корпусів; способи та методики укладання корпусів; навички роботи із програмними засобами й інформаційними ресурсами корпусної лінгвістики; робота з корпусними базами даних в лінгвістичних дослідженнях.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі корпусної лінгвістики: забезпечення студентів, які вивчають французьку мову як основну іноземну, знаннями теоретичних основ корпусної лінгвістики в рамках емпіричного підходу до вивчення мови, з концепціями корпусної лінгвістики та формування навичок роботи з корпусами, що уможливить формування у студентів умінь, необхідних для використання корпусних технологій для проведення наукових лінгвістичних досліджень в межах доказової лінгвістики.</p> <p>Цілі: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з корпусним аналізом письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами: розширення знань студентів із загального до професійного рівня зі сучасним станом дослідження проблем корпусної лінгвістики та з основними етапами розвитку корпусної лінгвістики; розвиток навичок практичного підходу до методичних та теоретичних положень робіт закордонних та вітчизняних дослідників корпусної лінгвістики; розвиток у студентів здатності робити самостійні висновки з спостережень за процесом аналізу лінгвістичного матеріалу за корпусами; ознайомлення з основними особливостями корпусної лінгвістики, а також розвиток навичок корпусного аналізу; ознайомлення студентів із програмними засобами й інформаційними ресурсами корпусної лінгвістики, із основні типами існуючих корпусів; формування практичних вмінь роботи з корпусними базами даних в лінгвістичних дослідженнях, які зможуть застосуватися в професійній діяльності сучасного мовознавця та з метою навчання і вивчення іноземної мови.</p>	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з корпусної лінгвістики. 2. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел 	

- корпусної лінгвістики.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі вивчення корпусної лінгвістики.
 - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у процесі вивчення корпусної лінгвістики.
 - Здатність проведення досліджень з корпусної лінгвістики на належному рівні.

Фахові компетентності:

- Усвідомлення структури корпусної лінгвістики та її теоретичних основ.
- Здатність до збирання, аналізу, систематизації й інтерпретації мовних фактів, корпусних баз текстів.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань з корпусної лінгвістики.
- Усвідомлення засад і технологій створення корпусних баз текстів різних жанрів і стилів державною та французькою мовами.
- Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів за основи корпусних баз даних в лінгвістичних дослідженнях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
практичні заняття	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
I-й	035 Філологія	I-й	вибіркового

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год		
	Лекція	Практичне заняття	сам. роб.
Тема 1. <i>Сутність, предмет і завдання корпусної лінгвістики.</i>	2		5
Тема 2. <i>Типологія корпусів у сучасній лінгвістиці.</i>	2	2	5
Тема 3. Глосарій базових термінів корпусної лінгвістики.	2		5
Тема 4. <i>Визначення та підхід корпусної лінгвістики. Дослідження корпусів.</i>	2		5
Тема 5. <i>Застосування корпусної лінгвістики.</i>	2	2	5
Тема 6. <i>Структура корпусу та анотації</i>	2	2	5
Тема 7. <i>Дослідження корпусу. Специфічність і частотність.</i>		2	5
Тема 8. <i>Від аналізу корпусів до практичної діяльності. Алгоритм практичних дій.</i>		2	5
Тема 9. <i>Колокації та аналіз ключових слів та основні методи корпусної лінгвістики.</i>		2	5
Тема 10. <i>Інструментарій і методи використання корпусу Anatext</i>		2	5

Тема 11. Інструментарій і методи використання корпусу CLAPI.		2	5
Тема 12. Інструментарій і методи використання корпусу Scientext (<i>corpus du français</i>) : https://corpora.aiakide.net/scientext20/		2	5
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до складання підсумкової практичної роботи становить максимум 50 балів, бал за підсумкову практичну роботу становить максимум 50 балів.		
Вимоги до письмової роботи	<p>Передбачене виконання наукового дослідження у межах самостійної роботи студентів (максимум 15 балів)</p> <p style="text-align: center;">Перелік питань, які виносяться на підсумковий контроль:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La linguistique de corpus, qu'est-ce que c'est ? 2. La linguistique de corpus, à quoi ça sert ? 3. Exemples de corpus 4. Questions juridiques et éthiques 5. Définition et approche de la linguistique de corpus 6. Les principaux types de corpus 7. Comment explorer les corpus ? 8. Concordances dans les corpus 9. Fréquence, qualitatif et quantitatif 10. Applications de la linguistique de corpus 11. Lexicologie, lexicographie, terminologie 12. Traduction 13. Traitement Automatique des Langues 14. Utilisation en didactique des langues 15. Constitution de corpus et annotations 16. Critères de sélection et métadonnées 17. Constitution de corpus 18. Transcription et annotation 19. Partitionner un corpus 20. Introduction à XML 21. Exploration de corpus 22. Spécificité et fréquence 23. Co-occurrences 24. Segments répétés, n-grams, motifs 25. Des corpus aux activités 26. Des corpus aux activités 27. Littéracie avancée 28. Construire un texte lacunaire 		
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 35 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 7.</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю При виставленні допуску до підсумкової практичної роботи (максимум 50 балів) враховуються навчальні</p>		

	досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин та при виконанні завдань для самостійної роботи.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови отримання не менше 32 балів за аудиторну та самостійну роботу.				
	Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумкова контроль на робота	Всього
	Ваговий коефіцієнт	10	5	5	
	Максимальна на к-ть балів	50	25	25	100
		„5” – 50 „4” – 40 „3” – 30 „2” – 20	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	

7. Політика навчальної дисципліни

Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Статуту і Правилам внутрішнього розпорядку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зокрема, для успішного засвоєння програми курсу магістрант повинен:

- вчасно приходити на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- на свій вибір підготувати один виступ/реферат/презентацію з матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на лекційних і практичних заняттях;
- самостійно опрацьовувати матеріал;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх етапах дослідження;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- користуватися смартфоном лише для виконання навчальних завдань під час занять;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- брати участь у контрольних заходах (поточний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Студент може перескласти будь-яку тему практичного заняття.
- Студент може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно».
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання

послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.

8. Рекомендована література

1. Вступ до корпусної лінгвістики: навчальний посібник / В. В. Жуковська – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 142 с.
2. Habert, B., Nazarenko, A., & Salem, A. (1997). *Les linguistiques de corpus*. Paris : Colin.
3. McEnery, T., & Hardie, A. (2011). *Corpus linguistics: Method, theory and practice*. Cambridge : Cambridge University Press.
4. Aarts, B. (2000). Corpus linguistics, Chomsky and fuzzy tree fragments. *Language and Computers*, 33, 5-14.
5. Charaudeau, P. (2009). Dis-moi quel est ton corpus, je te dirai quelle est ta problématique. *Corpus*, (8), 37-66.
6. O'Keeffe, A., & McCarthy, M. (Eds.). (2010). *The Routledge handbook of corpus linguistics*. Londres & New-York : Routledge.
7. Rastier, F. (2004). Enjeux épistémologiques de la linguistique de corpus. *Texte !* [en ligne], juin 2004. Rubrique Dits et inédits. Disponible sur : http://www.revue-texto.net/Inedits/Rastier/Rastier_Enjeux.html
8. Sinclair, J. (1991). *Corpus Concordance, Collocation*. Oxford : OUP.
9. Tognini-Bonelli, E. (2001). *Corpus linguistics at work*. Amsterdam : John Benjamins Publishing.
10. Williams G. (éd.) (2005). *La linguistique de corpus* . Rennes : Presses Universitaires de Rennes.
11. Caron P., Defiolle R., Lay M.-H. (sous la dir. de) (2019) *L'enjeu des métadonnées dans les corpus textuels*, Presses Universitaires de Rennes
12. Hanks, P. (2004). Corpus pattern analysis. In *Euralex Proceedings* (Vol. 1, pp. 87-98). http://www.euralex.org/elx_proceedings/Euralex2004/009_2004_V1_Patrick%20HANKS_Corpus%20pattern%20analysis.
13. Née, É. (ed.) (2017). *Méthodes et outils informatiques pour l'analyse des discours*. Rennes : Presses universitaires de Rennes.
14. O'Keeffe, A., & McCarthy, M. (Eds.). (2010). *The Routledge handbook of corpus linguistics*. Londres & New-York : Routledge. Section III : *Analysing a corpus. What are the basics?*
15. Bénédicte Pincemin. *Concordances et concordanciers : de l'art du bon KWAC*. XVIIe colloque d'Albi Lagages et signification - *Corpus en Lettres et Sciences sociales : des documents numériques à l'interprétation*, Jul 2006, Albi, France. pp.33-42. <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00356008> Téléchargeable à : <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00356008/document>
16. Poudat, C., & Landragin, F. (2017). *Explorer un corpus textuel: Méthodes-pratiques-outils*. Louvain-la-neuve : De Boeck Supérieur.
17. Sinclair, J. (1991). *Corpus, concordance, collocation*. Oxford : Oxford University Press.

Викладач: Білас А.А., доцент кафедри французької філології